

AMERİKAN KÜLTÜR
ÖZEL BANDIRMA KOLEJİ

Aylık Veli Bülteni

Sayı:4
Aralık 2024

ÇOCUKLARIMIZA SORUMLULUK BİLİNCİ KAZANDIRMA

Sorumluluk "bireyin uyum sağlaması, üzerine düşen görevleri yerine getirmesi ve kendisine ait bir olayın başkaları üzerindeki etkilerinin sonuçlarını üstlenmesi" olarak tanımlanmaktadır.

Sorumluluklar aslında yetişkinliğe hazırlıktır. Nitekim yetişkin rolünün tanımlarından birisi, sorumluluk almak ve aldığı sorumlulukları yerine getirmektir.

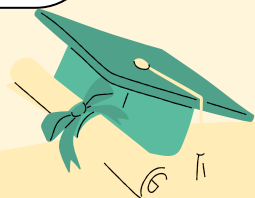

DENİZ ÖZÇOBAN

Sorumluluk Bilincinin Gelişmesinde Ailenin Önemi

Sorumluluk kazandırmanın belli bir yaşı yoktur; çocuğun kendi başına bir işi yapmaya istekli ve hazır olduğu zamanlar vardır ve bu zamanlarda ona gerekli imkânlar hazırlanmalıdır. Her ihtiyacı anne baba tarafından karşılanan, neyi, nerede ve nasıl yapacağı kendisine hatırlatılan, yanlış yaptığında da azarlanan ve kınanan çocuklar, bağımsız kişilik geliştiremezler ve iç denetim sağlayamazlar. Duygularını, tepkilerini ifade etmesine izin verilmeyen çocuklar, bağımsız bir kişilik geliştiremedikleri için sorumluluk duygusu kazanmakta da zorlanırlar. Sorumluluk kazanımında çocuğa model olmak önemlidir. Anne babanın günlük hayatta kendi sorumluluklarına ilişkin tutum ve davranışları, çocuklar üzerinde etkilidir. Sizin de sorumluluklarınız olduğunu çocuğunuza açıklayın. Ev içinde üstlenilecek görevleri kesin ve net bir şekilde ifade edin yoksa çocuğunuz her şeyi kendisi yapıyormuş gibi bir düşünceye kapılarak şikâyet edebilir. Ayrıca kardeşler arasında sorumluluk dağılımında adil olunmalıdır.

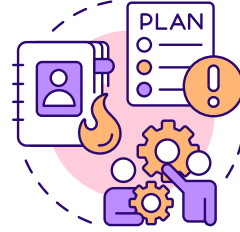

Çocuklara Ebeveyn Yaklaşımlı Sorumluluk Kazandırma Süreci

1)Bilgilendirme;

Çocuğa kuralların neden konduğu ve sorumluluğun önemi anlatılmalıdır. Çocuklar, niçin bazı işleri yapmak zorunda olduklarını anlar ve bilirlerse, ne zaman ailelerin yardımcı olmaları gerektiğini ne zaman bağımsız davranabileceklerini de öğrenmiş olurlar.

2)Takip

Çocuğunuza verdiğiniz görevi yerine getirebilmesi için ona belli bir süre tanıyın. Bu süre içerisinde, sorumlu davranışın yerine getirilip getirilmediğine, ne sürede ortaya çıktığına ve hangi zamanlarda yapılıp yapılmadığına dikkat edilmelidir

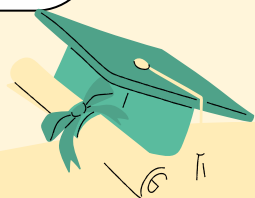
3)Geri Bildirim

Çocuğa belli bir süre sonra sorumluluk gelişimi hakkında bilgi verilmelidir. Sorumlu davranış sayısında artış varsa motive edilmeli, verilen sorumluluklar yerine getirilmediğinde ise olası nedenleri konusunda çocukla paylaşımda bulunulmalıdır.

4) Hatırlatma

Sorumlu davranış yerine getirilmiyorsa, yeniden hatırlatma sürecine gidilmeli ve davranış değişikliği gerçekleşene kadar devam edilmelidir.

SORUMLULUĞU DESTEKLEYİCİ İFADELER KULLANIN

Çocuğunuz sorumluluklarını yerine getirmediği zaman tehdit etmek, hangi ceza veya yaptırımlarla karşılaşabileceğini söylemek yerine, işini bitirdiğinde onu manevi yönden destekleyerek (aferin, çok güzel oldu, teşekkür ederim gibi) güven duygusunun ve sorumluluk bilincinin gelişmesini sağlayın. Ceza yerine davranışlarının sonucunu görmesini sağlayın.

Sorumluluk bilinci kazandırma da dikkat edilmesi gereken noktaları özetlersek;

Sorumluluk verirken çocuğun yaşına, bulunduğu gelişim dönemine uygun sorumluluklar vermek gerekir. Sorumluluk verirken olanak buldukça seçim yapmasına fırsat vermek gerekir. Emredici olmamaya ve uygun sosyal sözcükleri kullanmaya dikkat etmek gerekir. Uzun anlaşılmaz cümleler kurmamaya ve çocuğun gelişim düzeyine uygun yönergeler vermeye özen göstermek gerekir. Çocuğun sorumluluk almak istediği durumları iyi değerlendirip hevesini kırmadan sorumluluğu yerine getirmesine yardımcı olmak gerekir. Çocuğun üzerine aldığı sorumluluğu yerine getirebilmesi için cesaretlendirmek gerekir. Sorumlu şekilde davrandığı durumlarda desteklemek ve ödüllendirmek gerekir. Çocuğun yaşıyla doğru orantılı olarak sorumlulukları arttırılmalıdır.

KAYNAKÇA

Eğitim ve Bilim 2017, Cilt 42, Sayı 189, 287-303

» Mackenzie, R. J. (2014). Çocuğunuza Sınır Koyma, Yakamoz Yayıncılık, İstanbul

» Civelek, B. 2006. Çocuklara Sorumluluk Bilinci Kazandırmak. Çoluk Çocuk

Dergisi. sayı: 58; 20-22

» Nelsen, J., Lynn Lott-Stephen Glenn, Çocuk Eğitiminde A'dan Z'ye Pozitif Disiplin, Hayat Yayıncılık, İstanbul, 2002

Işık ilkökul/ Ortaokul Koleji- PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK SERVİSİ BÜLTENİ--2. Sayı

